

Izglītības un zinātnes
ministrija

Valņu iela 2, Rīga, LV-1050
Tālr.: 67047834, 67047893, 67047804
E-pasts: prese@izm.gov.lv
www.izm.gov.lv
Twitter: [IZM_gov_lv](https://twitter.com/IZM_gov_lv)
Facebook: [Izglitibas.ministrija](https://www.facebook.com/Izglitibas.ministrija)
Flickr: [izglitibas_ministrija](https://www.flickr.com/photos/izglitibas_ministrija/)

INFORMĀCIJA PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM

30.09.2015.

Mācību līdzekļu izvēle ir pedagoga profesionāla atbildība

Izglītības un zinātnes ministrija atgādina, ka konkrētu mācību līdzekļu izmantošana mācību stundā ir katra pedagoga profesionāla izvēle un atbildība, savukārt ikviena skola ir patstāvīga izglītības programmu izstrādē un īstenošanā. Ņemot vērā šo Izglītības likumā noteikto autonomiju, pedagogiem ir dota brīvība un pienākums pašiem atbildēt par savu darbu, izraudzītajām mācību metodēm, materiāliem un rezultātiem, strādāt radoši un atbildīgi.

“Ir pagājis tas laiks, kad visā valstī bija viena mācību grāmata, kurā katrs vārds bija cenzūras pārbaudīts un neskaitāmās institūcijās saskaņots. Ir labi, ka šis laiks ir pagātnē. Skolas uzdevums mūsdienīgā izglītības sistēmā demokrātiskā valstī ir ne tikai iemācīt noteiktu faktu daudzumu, bet jo īpaši veicināt spriestspēju, spēju argumentēt, nevis atreferēt iekaltas “pareizās” frāzes. Šāda pieeja neapšaubāmi prasa lielāku pedagoga atbildību un profesionalitāti. **Izraugoties mācību materiālus, skolotāja uzdevums ir izvērtēt, kādā kontekstā, kāda vecuma skolēniem un, galvenais, ar kādu mērķi konkrētais materiāls tiek lietots. Mācību procesā izmantoto materiālu atbilstības vērtēšana nav atraujama no konteksta,**” uzskata izglītības un zinātnes ministre Mārīte Seile.

Valsts Izglītības satura centrs (VISC) izvērtē un apstiprina tikai izdevēju iesniegto mācību grāmatu un tām pielīdzināmu izdevumu atbilstību izglītības standartam un mācību priekšmeta standartam, kā arī publisko apstiprinātās mācību literatūras sarakstu. Centra iekšējie noteikumi paredz izvērtēt mācību literatūru ētikas un morāles aspektā (pozitīvs mācību un audzināšanas emocionālais fons, ētiski spriedumi, ētiska un tikumiska rīcība, sociālā atbildība), kā arī tiesiskajā aspektā (cilvēktiesības, t.sk., bērna tiesības, rasu, reliģiju, tautību un dzimumu līdztiesības pamatprincipi). Tiek izvērtēts, vai teksti, uzdevumi un ilustrācijas palīdz veidot izpratni par cilvēktiesībām, personas tiesībām un brīvībām, rosina izteikt savu viedokli, pieredzi, diskutēt, vai ir ievēroti vienlīdzīgo iespēju principi brīvi no stereotipiem un diskriminācijas.

Mācību stundās lietotajiem mācību materiāliem ir jāatbilst valsts izglītības standartiem un īstenotajai izglītības programmai. Mācību materiāli un mācību līdzekļi nav jāsaskaņo ne ar Izglītības un zinātnes ministriju, ne kādu citu institūciju. “Konkrēta mācību līdzekļa izmantošana stundā ir katra pedagoga profesionāla izvēle un atbildība. Pedagoģs mācību procesā var izmantot arī izdevumus, kas nav iekļauti Valsts Izglītības satura centra (VISC) apstiprinātajā mācību literatūras sarakstā. Šādā gadījumā atbildību par citu izdevumu izmantošanu mācību procesā uzņemas skola, izvērtējot to ietekmi uz skolēnu personības veidošanos un attīstību un

iekļaujot tos skolas mācību procesā izmantojamās literatūras sarakstā,” skaidro VISC vadītājs Guntars Catlaks.

“Likumā skolotājiem ir dots uzticības kredīts. Piešķirtā autonomija nozīmē aicinājumu skolotājiem vienlaikus būt radošiem un apzināties savu atbildību par bērniem un jauniešiem sniegto zinību atbilstību mūsu valsts pamatprincipiem. Atgriešanās pie katra mācību līdzekļa kontroles būtu šī uzticības kredīta atņemšana un neuzticības izteikšana ikviena skolotāja atbildības sajūtai,” uzsver Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītāja Inita Juhņēviča.

Ilze Salna, Izglītības un zinātnes ministrija,
ministres komunikācijas konsultante,
ilze.salna@izm.gov.lv, 67047960, 26639221